

PROFILAKTINIS VAIKŲ SVEIKATOS TIKRINIMAS

Ligoninėje gimusių mažylį apžiūri ir įvertina jo sveikatos būklę vaikų ligų gydytojas ir (ar) gydytojas neonatologas. Visiems naujagimiams patikrinama klausa ir rega, išnešioti naujagimiai patikrinami dėl kritinių įgimtų širdies ligų, atliekami tyrimai (iš vieno kraujo lašo): dėl įgimtos skydliaukės veiklos nepakankamumo, dėl įgimto medžiagų apykaitos sutrikimo, dėl antinksčių žievės funkcijos sutrikimo, dėl angliavandenių apykaitos sutrikimų. Tik gimęs mažylis ligoninėje paskiepijamas (jeigu nėra kontraindikacijų) nuo tuberkuliozės ir hepatito B.

Daugiau informacijos galima rasti:

1) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gegužės 28 d. įsakyme Nr. V-470 „Dėl Naujagimių akių tikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

2) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. birželio 11 d. įsakyme Nr. V-612 „Dėl Visuotinio naujagimių klausos tikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

3) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. gegužės 22 d. įsakyme Nr. V-601 „Dėl Visuotinio naujagimių tikrinimo dėl įgimtų medžiagų apykaitos ligų tvarkos aprašo patvirtinimo“

4) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. liepos 2 d. įsakyme Nr. V-824 „Dėl Naujagimių tikrinimo dėl kritinių įgimtų širdies ydų tvarkos aprašo patvirtinimo“

Su naujagimių parvykus į namus, svarbu nedelsiant prirašyti naująją šeimos narį pasirinktoje pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigoje (toliau – ASPI), pasirinkti konkretų šeimos ar vaikų ligų gydytoją. Per pirmąsias tris darbo dienas nuo išvykimo iš akušerijos stacionaro naujagimį namuose aplankys pasirinktos ASPI šeimos (vaikų ligų gydytojas) arba slaugytojas, arba akušeris.

Vaiko profilaktinis sveikatos tikrinimas nemokamai atliekamas toje ASPI, kurioje vaikas yra prirašytas. Pas šeimos gydytoją (vaikų ligų gydytoją) ir gydytoją odontologą reikia kreiptis įprasta tvarka: užsiregistruoti iš anksto ir atvykti nurodytu laiku. Būtina, kad vaiką iki 16 metų lydėtų vienas iš tėvų arba atstovų pagal įstatymą. Rekomenduojama pas savo šeimos gydytoją atvykti jau pasitikrinus dantų būklę pas pasirinktą gydytoją odontologą.

Profilaktinio patikrinimo metu gydytojai: įvertina vaiko psichomotorinę raidą (iki 4 metų), regėjimą, kalbą, klausą, atramos judamąjį aparatą, išmatuoja ūgį, svorį, arterinį kraujo spaudimą, įvertina psichikos sveikatos būklę, mitybos ir higienos įgūdžius, burnos sveikatą ir kita. Laboratoriniai ar instrumentiniai tyrimai atliekami Vaikų sveikatos tikrinimo tvarkoje nustatytu periodiškumu arba esant medicininių indikacijų. Nuo 2013 m. Vaiko sveikatos pažymėjimą būtinai turi užpildyti ir gydytojas odontologas.

Dažnai vaiko dantų būklė nėra gera, todėl jos įvertinimas ir dantų gydymas yra itin svarbūs. Be to, tai gera proga tėveliams priminti apie vaikų dantų priežiūros svarbą bei Privalomojo sveikatos draudimo lėšomis kompensuojamą 6 iki 14 metų vaikų krūminių dantų dengiamą silantinėmis medžiagomis – specialia apsauga nuo ėduonies. Puoselėjant burnos sveikatą kiekvieno žmogaus asmeninis indėlis yra labai svarbus, nes dviejų labiausiai pasaulyje paplitusių burnos ligų – dantų ėduonies ir periodontito – atsiradimas didžiąja dalimi yra nulemtas mūsų elgsenos, t. y. burnos higienos įgūdžių, mitybos, žalingų įpročių.

Šeimos ar vaikų ligų gydytojai, profilaktinio sveikatos tikrinimo metu įtarę vaikui bet kokius sveikatos sutrikimus, gali paskirti visus reikiamus laboratorinius ar instrumentinius tyrimus, siųsti

reikiamų specialistų konsultacijos. Ar tokie papildomi tyrimai konkrečiam vaikui konkrečiu atveju reikalingi, sprendžia gydantis gydytojas, kuris visais atvejais turi parinkti tokius diagnostikos ir gydymo metodus, kurie labiausiai atitiktų nepilnamečio interesus, atsižvelgdamas pirmiausia į nepilnamečio, taip pat į jo atstovų valią. Jeigu yra nesutarimų tarp paciento iki 16 m. ir jo atstovų, diagnostikos ir gydymo metodus parenka gydytojų konsiliumas, atsižvelgdamas į nepilnamečio interesus.

Vaiko sveikatos pažymėjime gydytojas pateikia išvadas ir rekomendacijas dėl vaiko galimybių dalyvauti ugdymo veikloje, kokią fizinio lavinimo grupę vaikas galės lankyti (pagrindinę, parengiamąją ar specialiąją). Taip pat nurodomos ir pirmosios pagalbos priemonės, jei vaikui prireiktų skubios pagalbos mokykloje, pavyzdžiui, dėl alergijos, lėtinių ligų. Visos šios rekomendacijos svarbios ugdymo įstaigoms parenkant vaikui tinkamą vietą klasėje, pritaikant tinkamą jo ūgiui suolą, užtikrinant tinkamos aktyvumo kūno kultūros pamokose programos parinkimą, prireikus pritaikant ugdymo įstaigos aplinką specialiesiems vaiko poreikiams.

Atlikus vaiko sveikatos profilaktinį patikrinimą, išrašomas (užpildomas) Vaiko sveikatos pažymėjimas (forma Nr. 027-1/a), kuris galioja 1 metus nuo vaiko tikrinimo. Taip šeimoms yra sudarytos galimybės visus metus joms patogiu laiku pasirūpinti vaiko sveikatos profilaktiniu patikrinimu.

Jeigu vaiko sveikata nebuvo profilaktiškai patikrinta per mokslo metus, geriausia tai daryti vasaros pradžioje. Tuomet, gavus gydytojo išvadas ir rekomendacijas, vasaros atostogų metu galima laiku pasirūpinti vaiko sveikatos sutrikimų profilaktika ir sveiko gyvenimo būdo ugdymu: užtikrinti, kad vaikai sveikai maitintųsi, daugiau laiko praleistų gryname ore, o ne prie kompiuterių ar televizorių ekranų, mažiau naudotųsi išmaniaisiais telefonais, kartu su visa šeima mankštintųsi bei aktyviai leistų laisvalaikį.

Daugiau informacijos galima rasti:

1) Vaikų sveikatos tikrinimo tvarkoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ (3 priedas)

2) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakyme Nr. V-951 „Dėl Statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo“.